

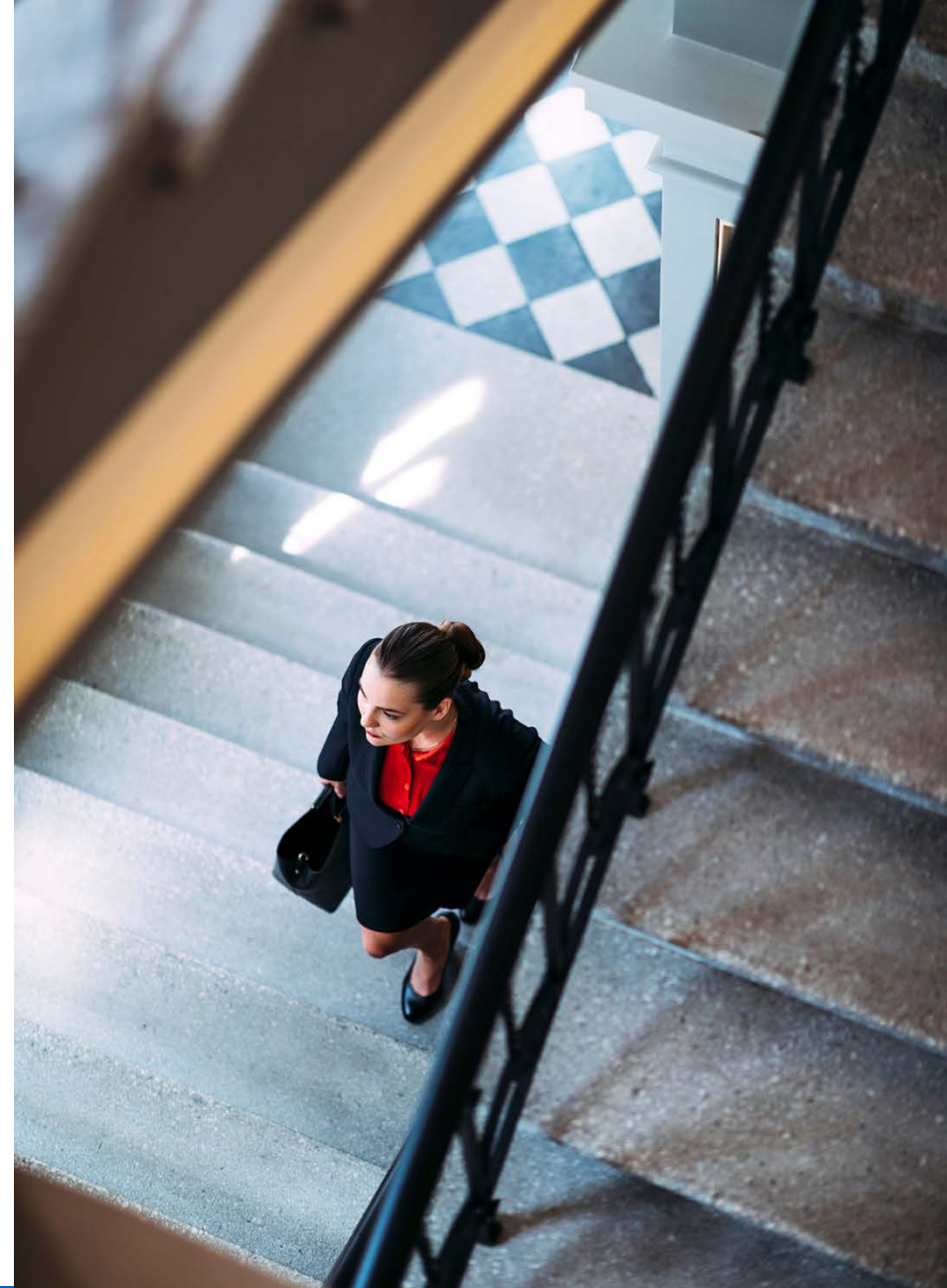
FIN-FSA
FINANSSIVALVONTA

Finanssivalvonnan lehdistötilaisuus 15.9.2020

Valvottavien taloudellinen tilanne ja riskit

Lehdistötilaisuus 15.9.2020

- Reaalitalous ja finanssimarkkinat
- Suomen finanssisektorin tila ja riskit
- Finanssipalvelut koronatilanteessa

Reaalitalous ja finanssimarkkinat

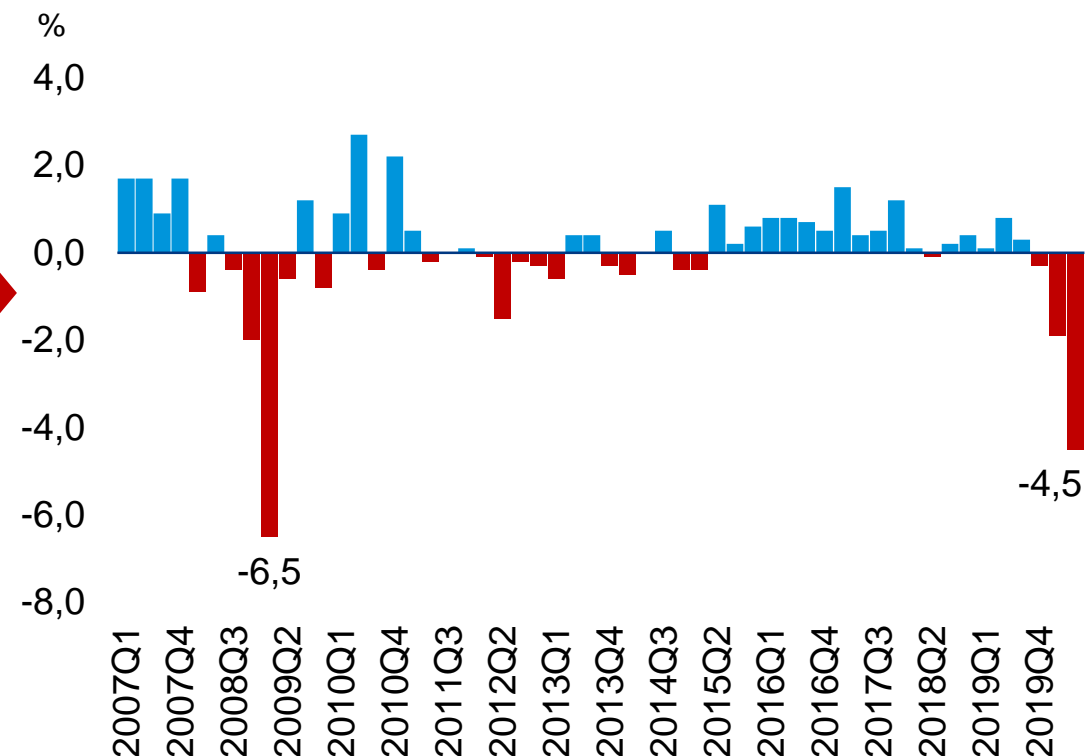
Koronapandemia syynä talouden taantumaaan

Koronatartuntojen lukumäärä ja kuolleet
2020 Suomessa

Lähde: ECDC (European Centre for Disease Prevention and Control), viimeinen havainto 10.9.2020

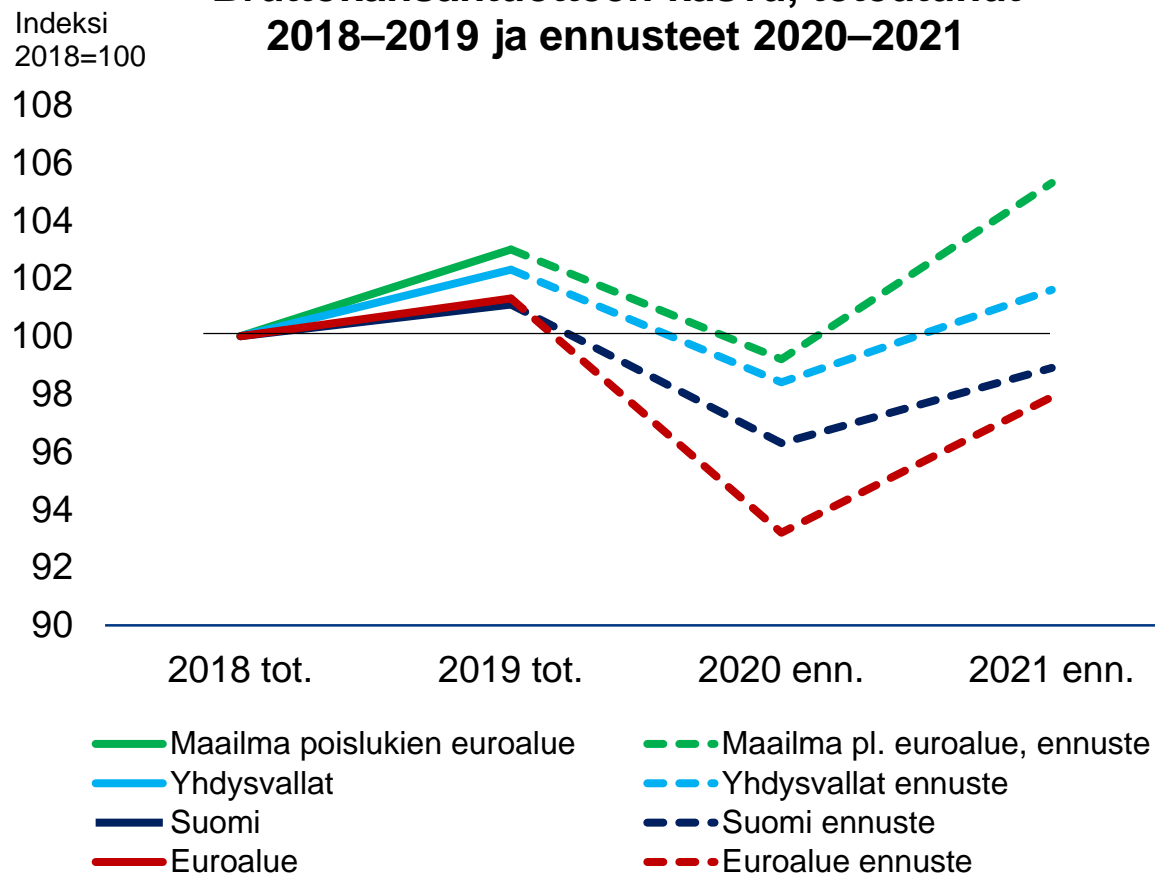
Suomen bruttokansantuotteen volyymin muutos
edellisestä neljänneksestä 2007–2020

Lähde: Tilastokeskus

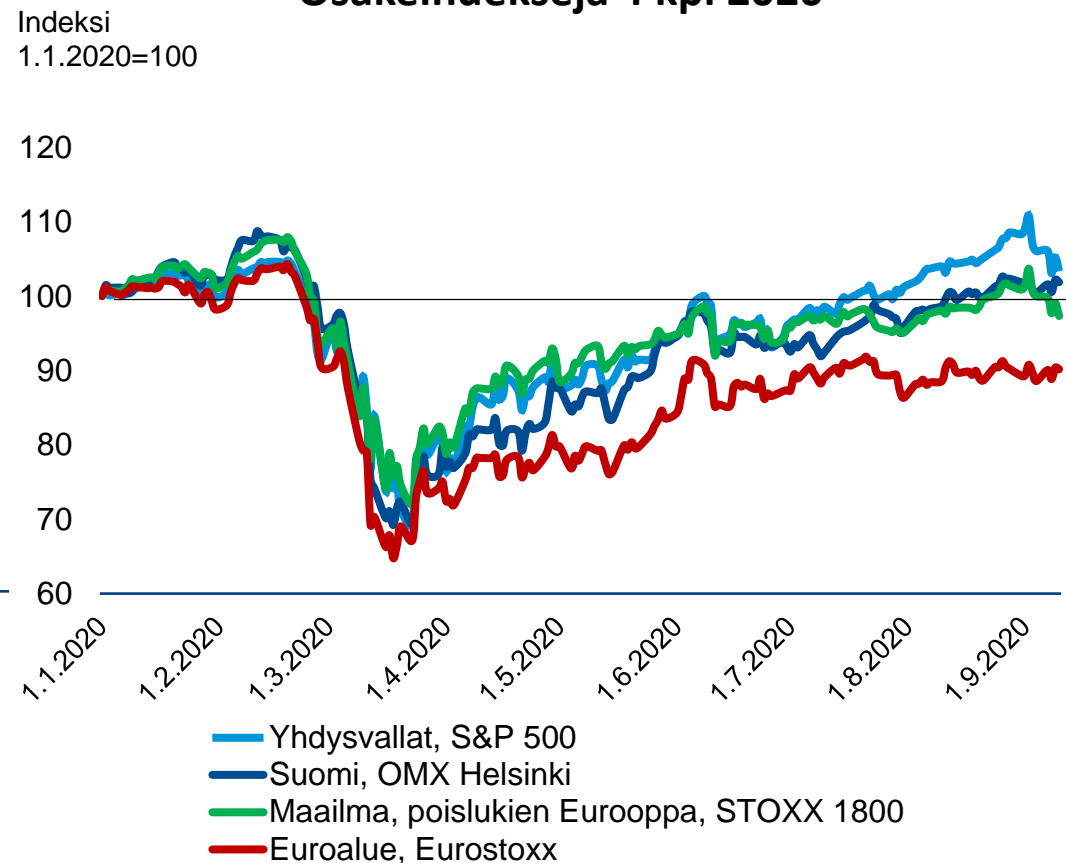
Euroopan talouskasvussa menetetyt vuodet 2020–2021, osakemarkkinoilla optimismia

Bruttokansantuotteen kasvu, toteutunut 2018–2019 ja ennusteet 2020–2021

Lähteet ennusteissa: Suomi: Suomen Pankin ennuste 14.9.2020, euroalue ja maailma pois lukien euroalue: EKP 10.9.2020, Yhdysvallat: US Conference Board 9.9.2020.

Osakeindeksejä 4 kpl 2020

Lähde: Macrobond, viimeinen havainto 10.9.2020

Finanssimarkkinaympäristö on haavoittuva poikkeuksellisen epävarmuuden leimatessa lähitulevaisuutta

- Finanssimarkkinat ovat uskoneet finanssi- ja rahapolitiikan elvytyksen tehoon.
 - Alkusyksyn aikana julkaistuissa ennusteissa maailman talouden ennustetaan elyvän vuoden 2020 toiselta puoliskolta alkaen.
- Epävarmuudet ja riskit ovat kuitenkin poikkeuksellisen suuria koronapandemiasta johtuen.
 - Euroopan valvontaviranomaiset ovat tuoreimmissa riskiarvioissaan arvioineet riskien tason olevan joko korkealla tai erittäin korkealla tasolla ja esittäneet myös huolensa kurssikehityksen kestävydestä.
- Koronapandemian leimaamassa ympäristössä
 - on entistäkin tärkeämpää, että kaikki toimijat arvioivat riskit perusteellisesti.
 - varsinkin sijoituspalveluita tarjoavien tahojen tulee huomioida poikkeukselliseen markkinatilanteeseen liittyvät riskit tarjotessaan palvelujaan erityisesti henkilöasiakkaille.

Euroopan finanssisektorin suurimmat riskit

Covid-19-
pandemiaan liittyvät
järjestelmätason riskit

1	Laaja-alaiset yksityisen sektorin maksuvaikeudet globaalin taantuman seurauksena
2	Vaikea taloudellinen ympäristö pankeille, vakuutusyhtiöille ja eläkesektorin sijoittajille
3	Valtionlainariskien ja velkakestävyysongelmien uudelleen kärjistyminen
4	Epävakauden ja likviditeettiongelmiin uusi kärjistyminen

Muut isot riskit

5	Isot tietojärjestelmiin kohdistuvat kyberiskut
6	Isot ongelmat kriittisessä finanssisektorin infrastruktuurissa
7	Suuren ympäristöshokin toteutuminen

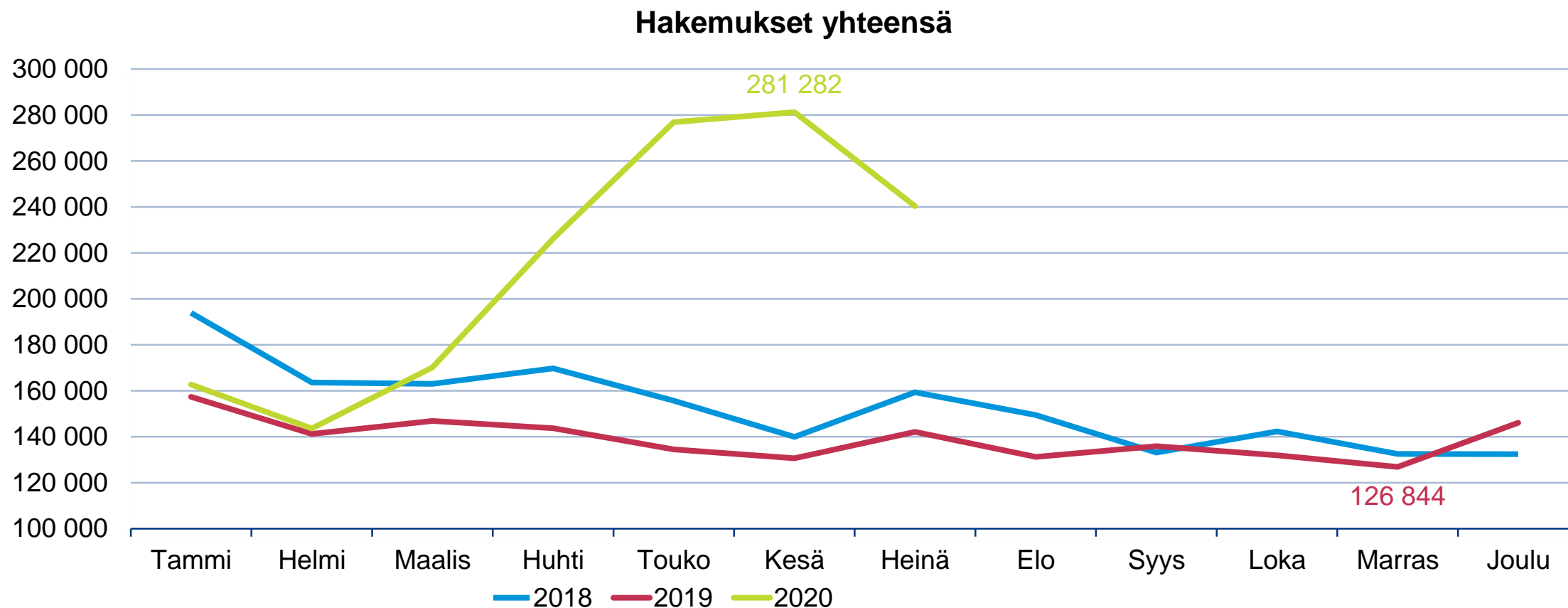
	Vakava järjestelmätason riski
	Kohonnut järjestelmätason riski
	Järjestelmätason riski

Lähde: EU-viranomaisten riskiarviot perustuen siihen, että koronapandemian rajoitustoimia puretaan ja talouden elpyminen alkaa vuoden 2020 toisella puoliskolla

Suomen finanssisektorin tila ja riskit

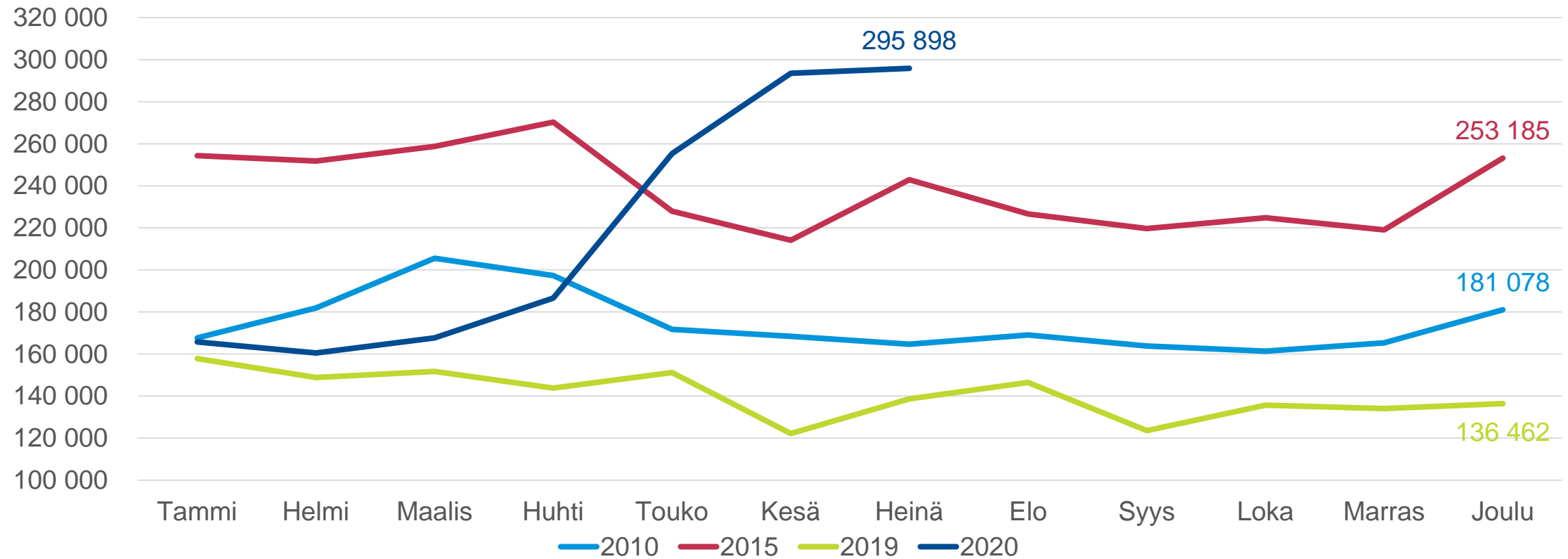
Työttömyyskassat

Kokonaishakemusmäärät kasvaneet merkittävästi – heinäkuussa menty parempaan suuntaan

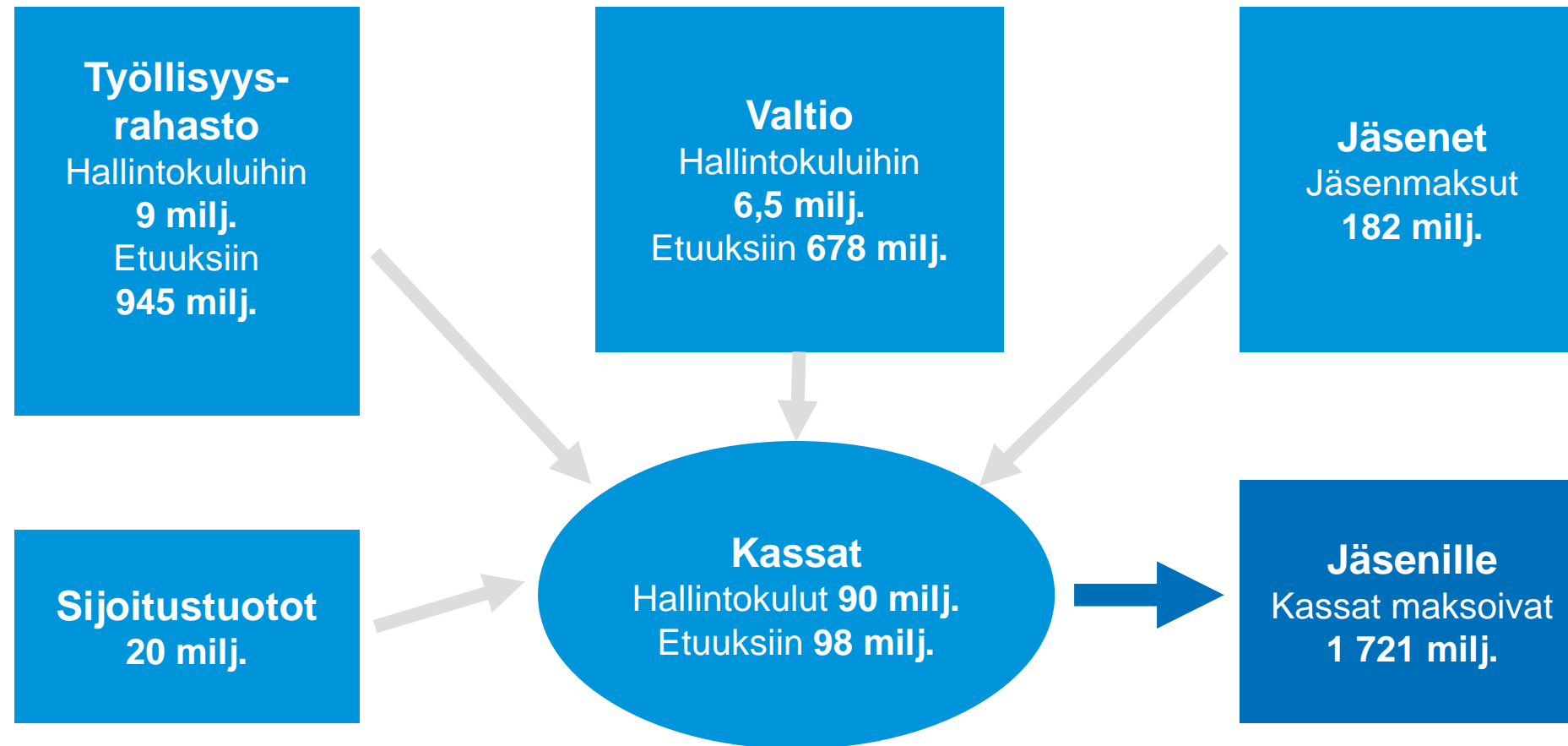

Työttömyyskassojen etuusmenot nousivat koronapandemian vuoksi

Työttömyyskassojen maksamat, 1 000 €

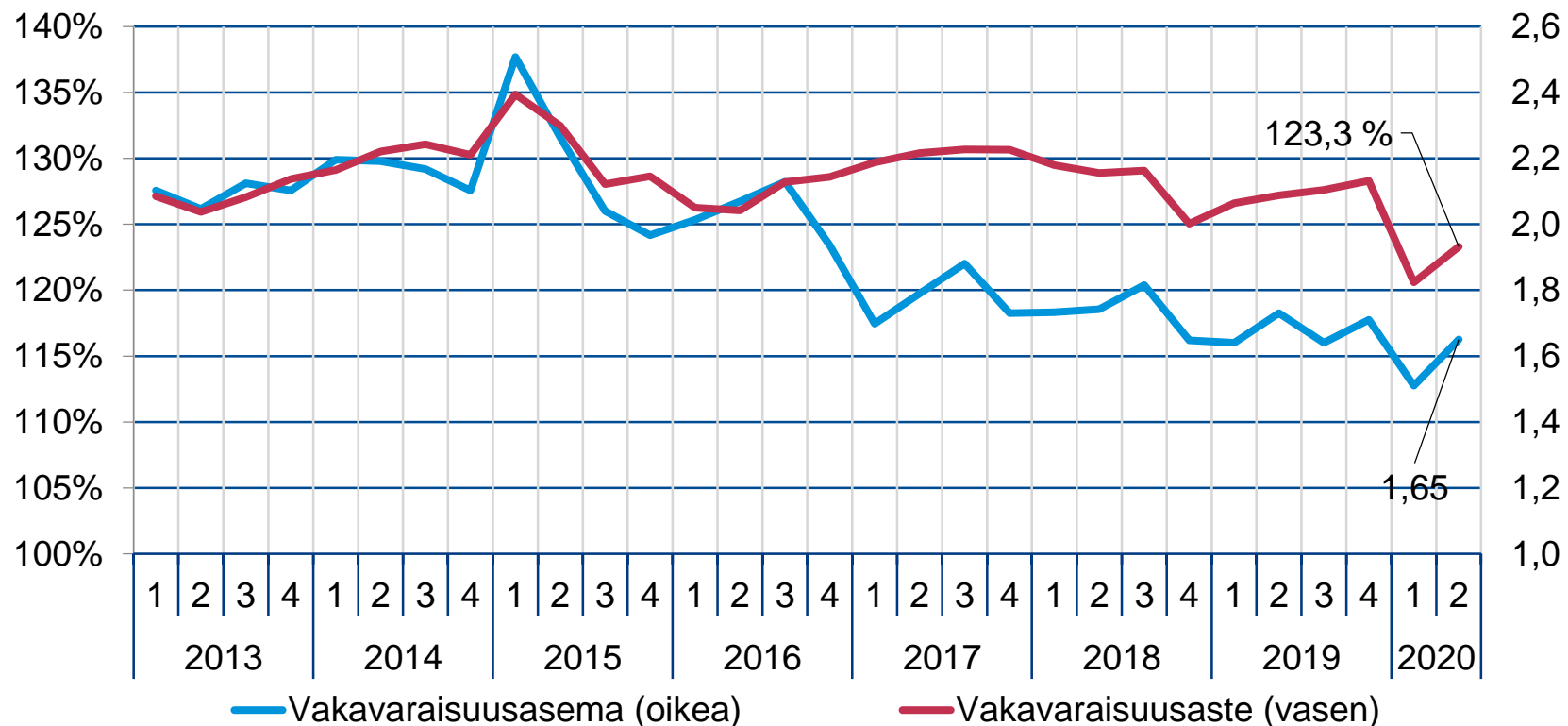
Työttömyyskassojen rahoitusrakenne – osuudet vuonna 2019

Työeläkesektori

Työeläkelaitosten riskinkantokyky pysynyt kohtuullisella tasolla huolimatta heikentyneestä vakavaraisuudesta

Työeläkelaitosten vakavaraisuuden kehitys

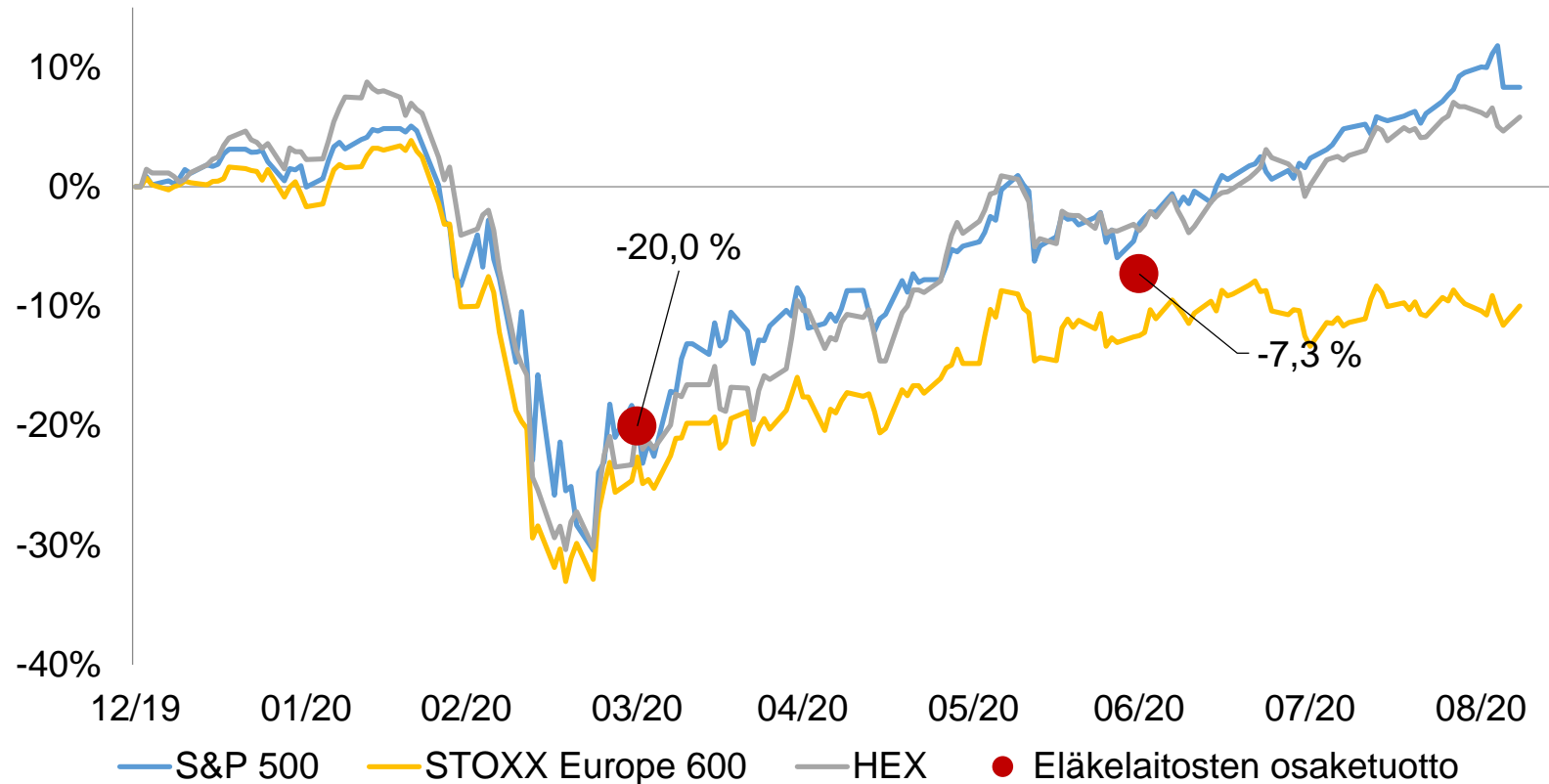

Vakavaraisuusraja ja siihen liittyvät tunnusluvut, kuten vakavaraisuusasema, eivät ole vertailukelpoisia ennen vuotta 2017 raportoitujen lukujen kanssa.

Lähde: Finanssivalvonta

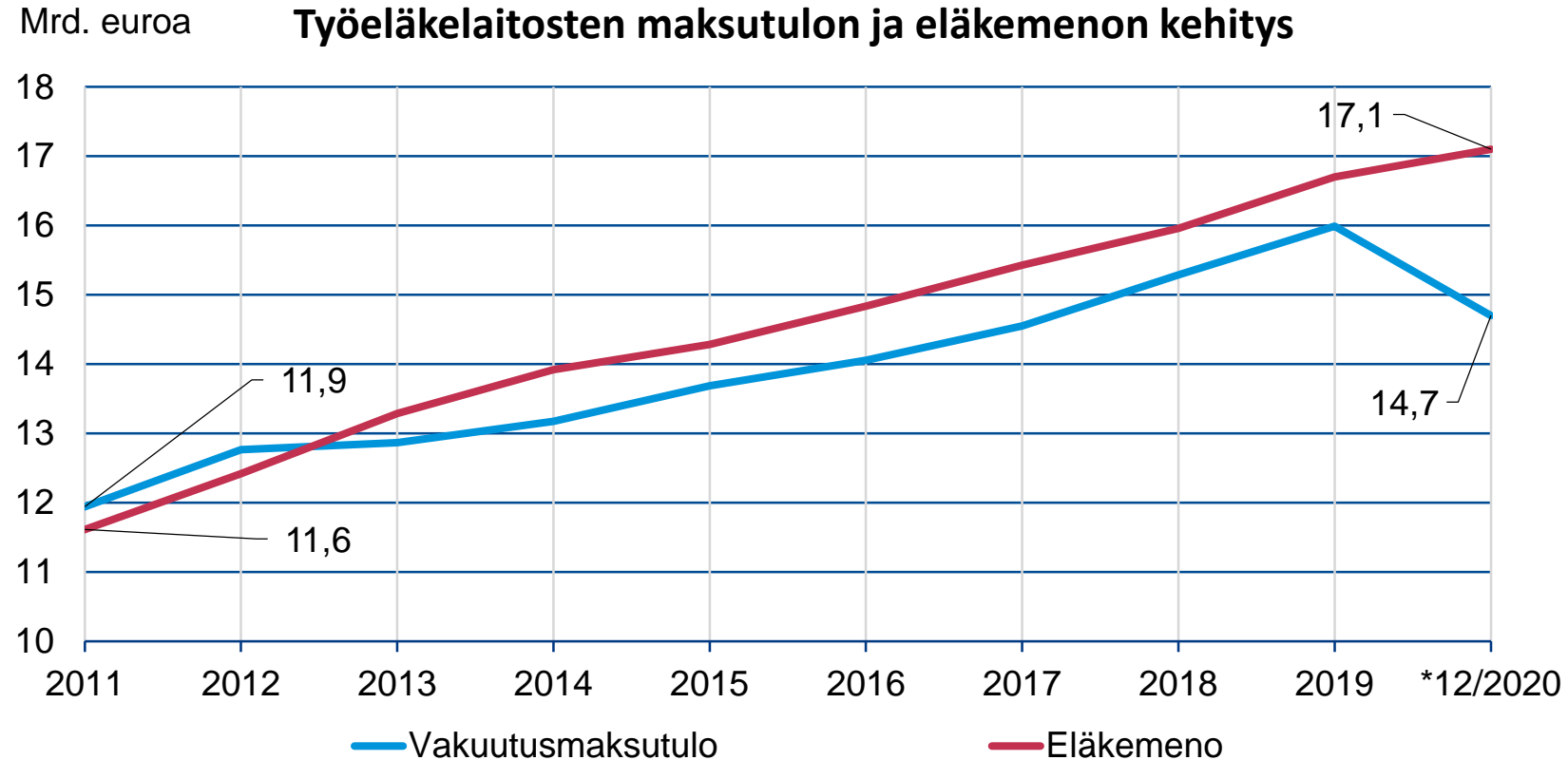
Työeläkelaitosten sijoitusten tuottoa painoi koronapandemiasta johtunut osakekurssien lasku

Osakeindeksien ja työeläkelaitosten osaketuoton kehitys

Lähteet: Bloomberg ja ETK

Työeläkelaitosten maksutulo on heikentymässä tänä vuonna

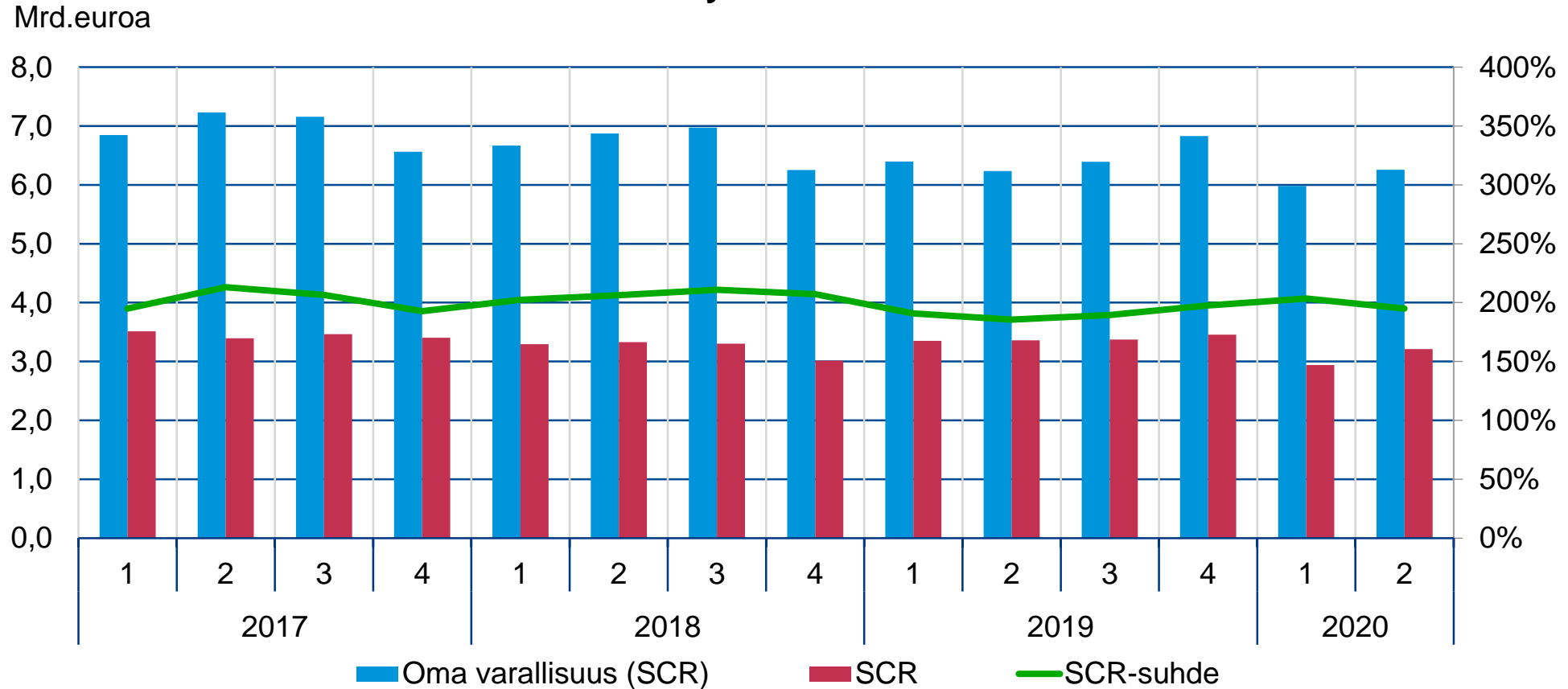
*) 12/2020 eläkemaksut ja vakuutusmaksutulot perustuvat ETK:n 8/2020 perusennusteeseen.

Lähteet: Finanssivalvonta ja ETK:n perusennuste 2020

Vahinko- ja henkivakuutussektori

Henkivakuutusyhtiöiden vakavaraisuus säilyi yhä hyvällä tasolla

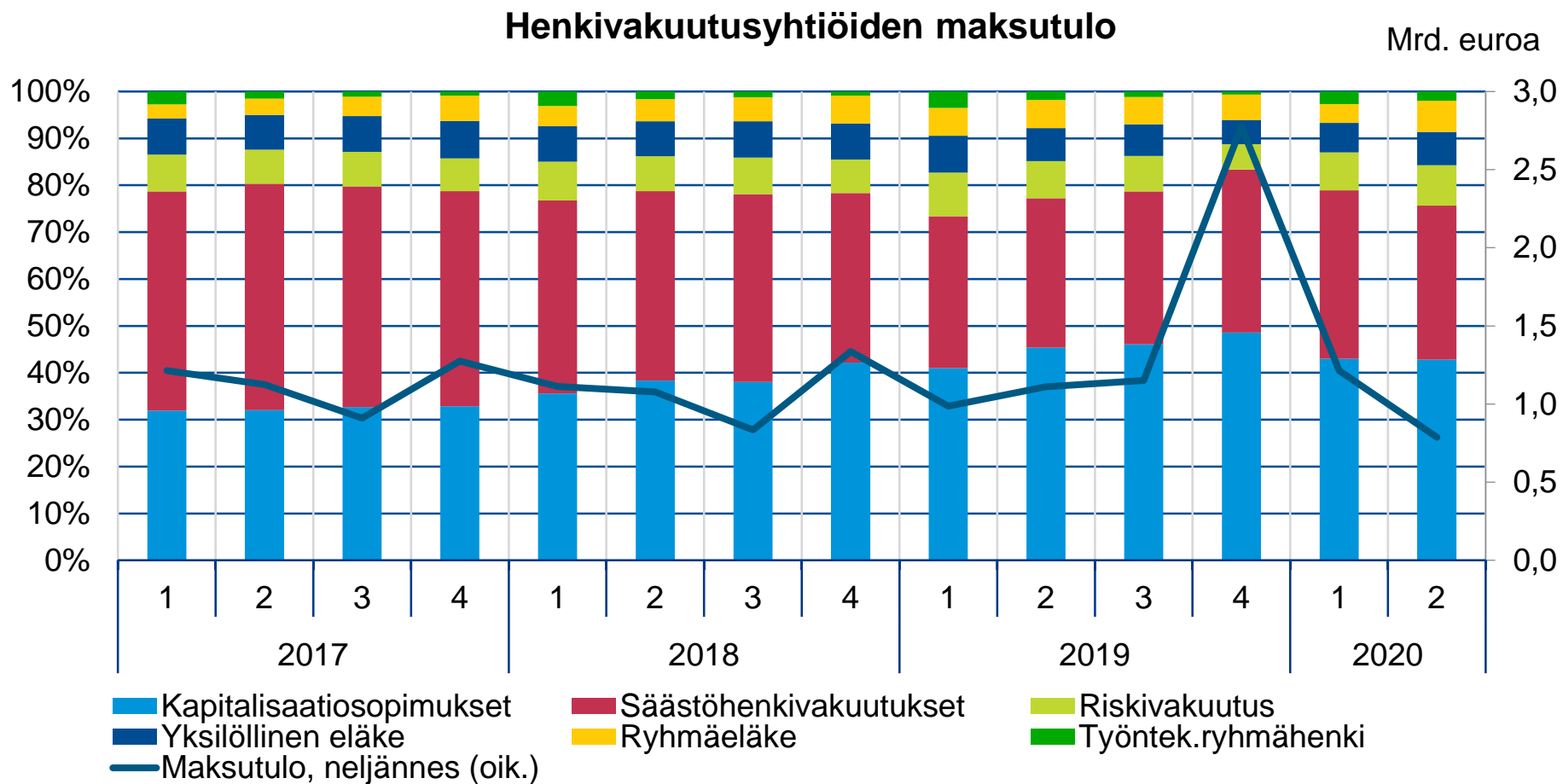
Henkivakuutusyhtiöiden vakavaraisuus

Lähde: Finanssivalvonta

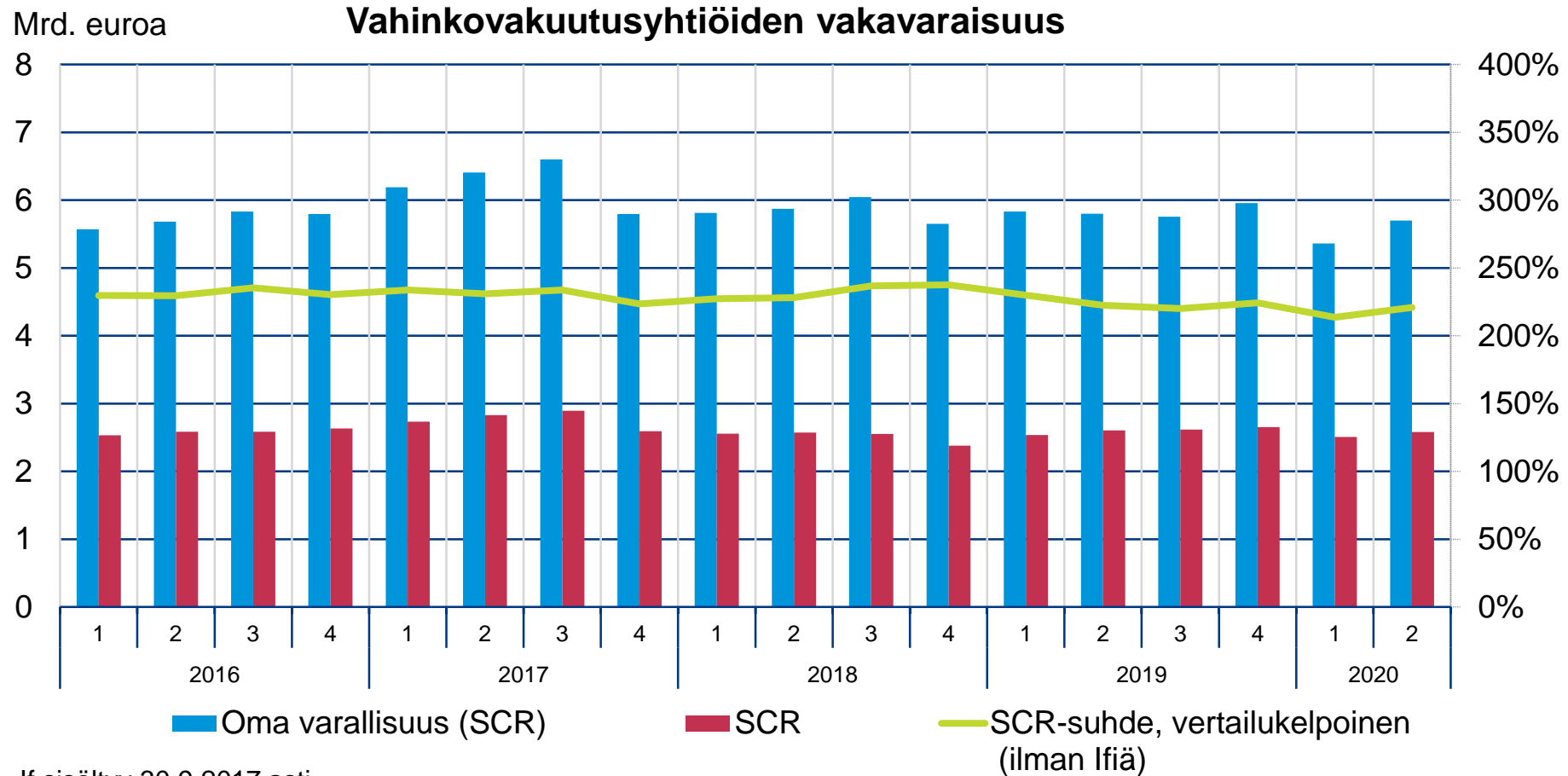
*Q4 luvut korjattu vuosiraportoinnin luvuilla

Henkivakuutusyhtiöiden maksutulo laski koronapandemian vaikutuksesta

Lähde: Finanssivalvonta

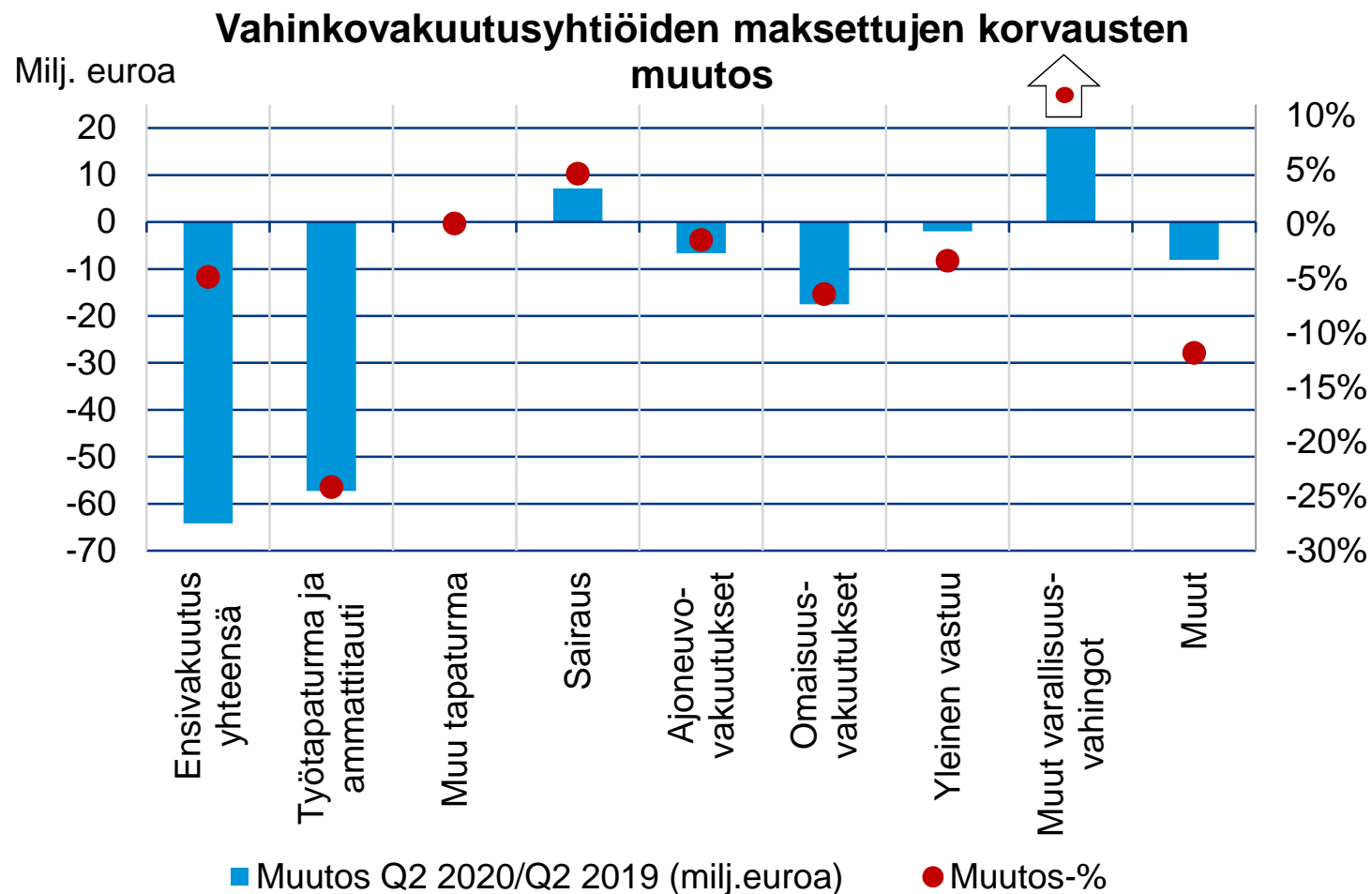
Vahinkovakuutusyhtiöiden vakavaraisuus säilyi vahvana

If sisältyy 30.9.2017 asti.

Lähde: Finanssivalvonta

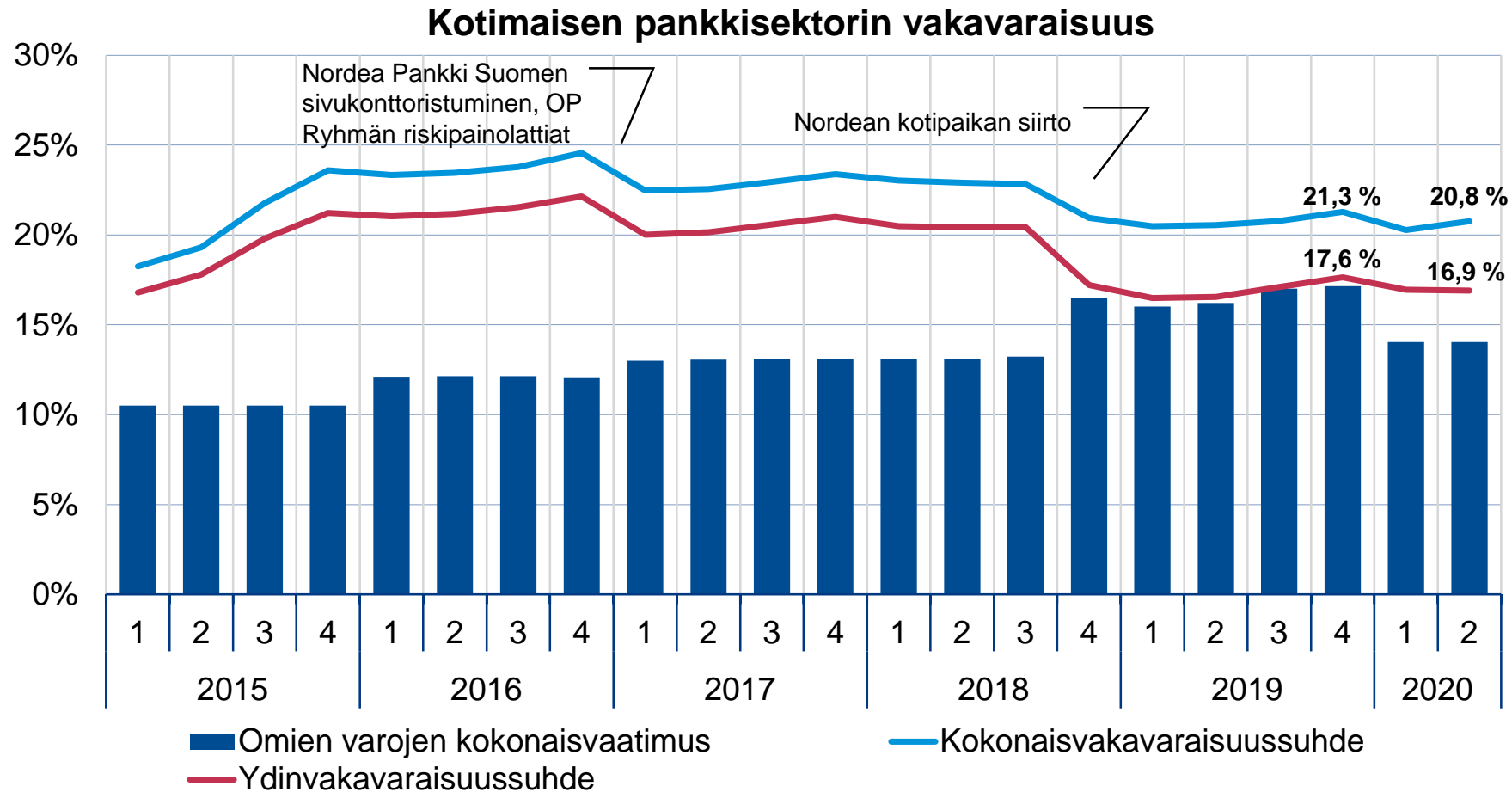
Koronapandemia vaikutti työtapaturma- ja ammattitautivakuutuksen maksutuloon ja korvauksiin

Lähde: Finanssivalvonta

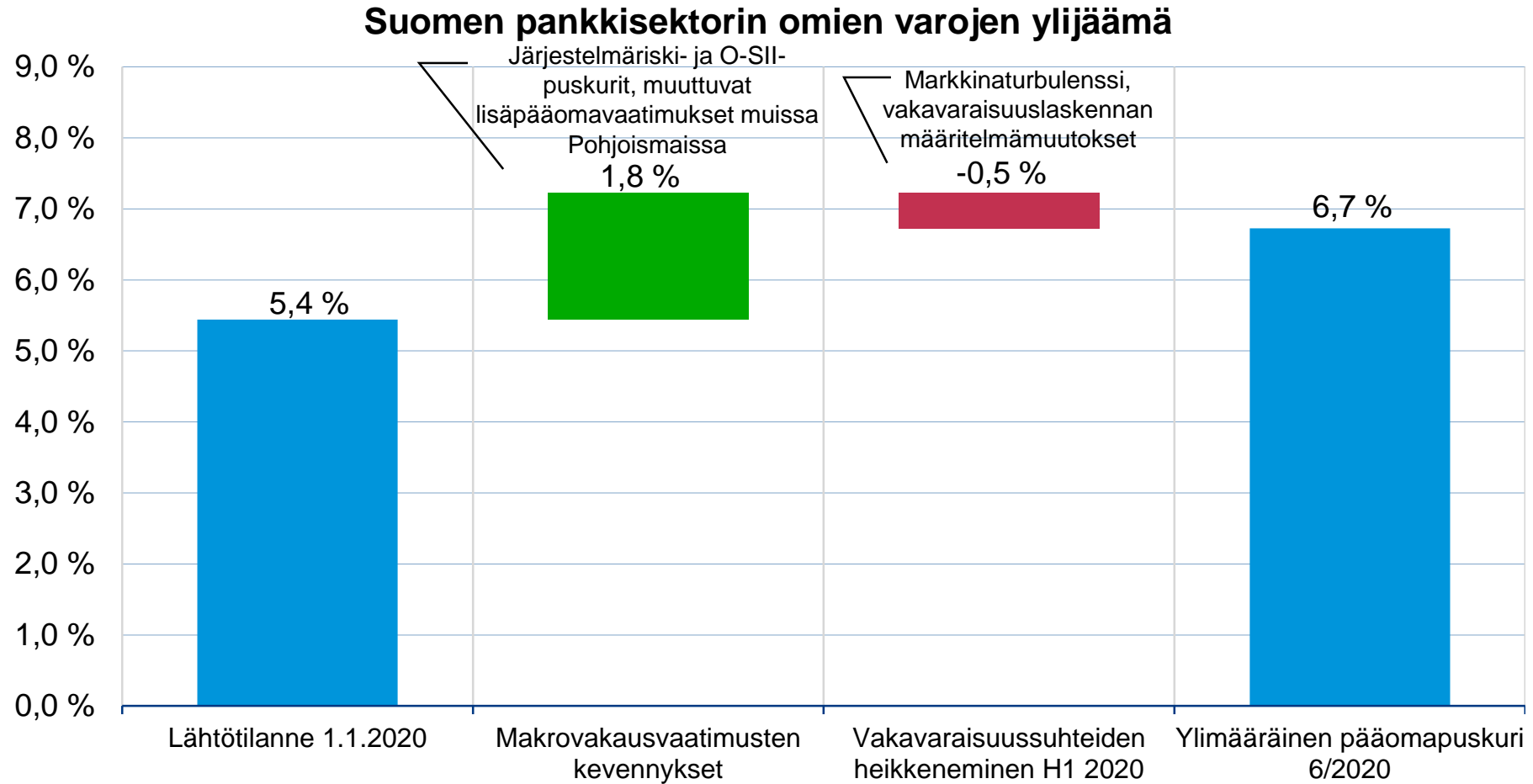
Pankkisektori

Pankkisektorin vakavaraisuussuhteet heikkenivät hieman alkuvuonna

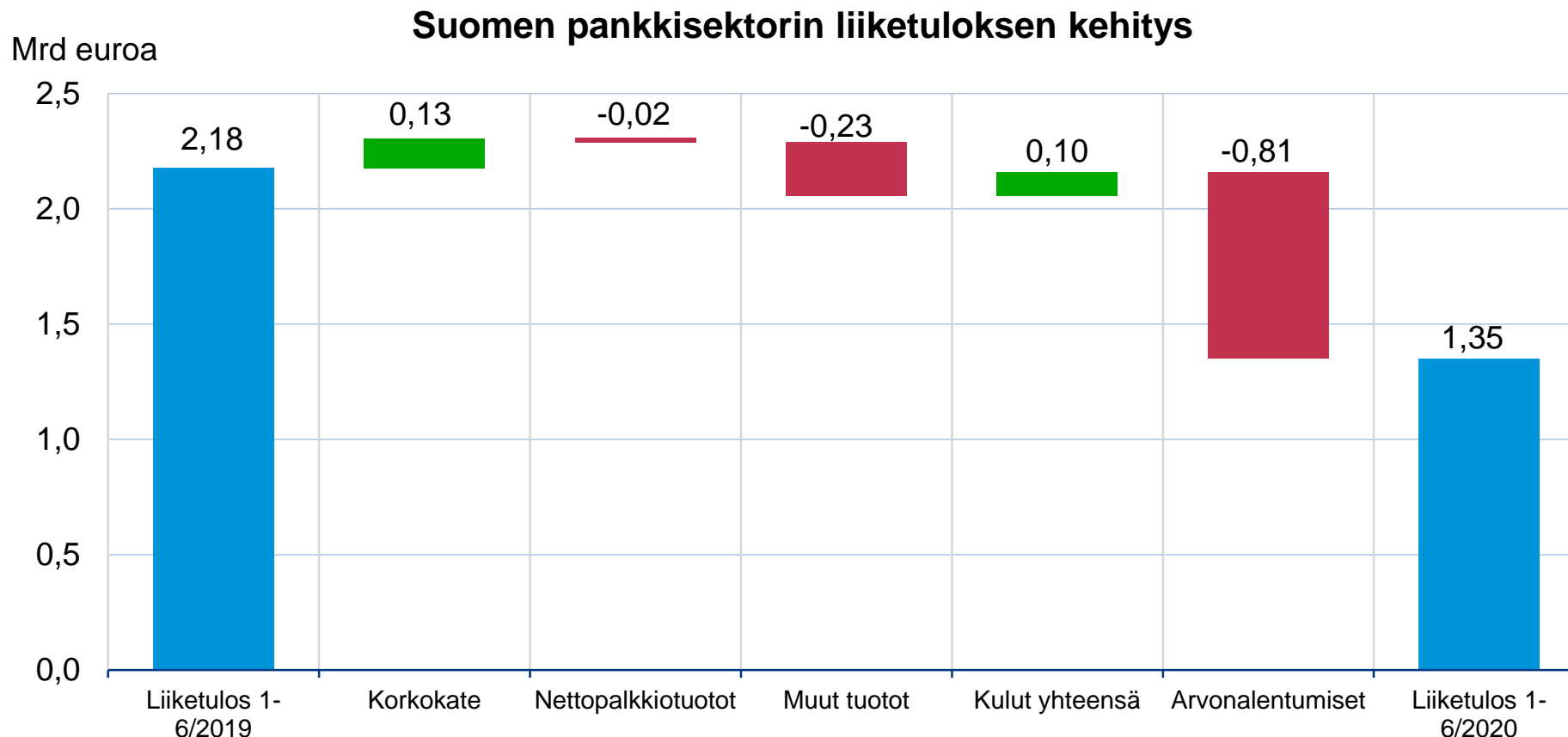
Lähde: Finanssivalvonta

Pankkisektorin tappiopuskurit pysyneet vahvoina

Lähde: Finanssivalvonta

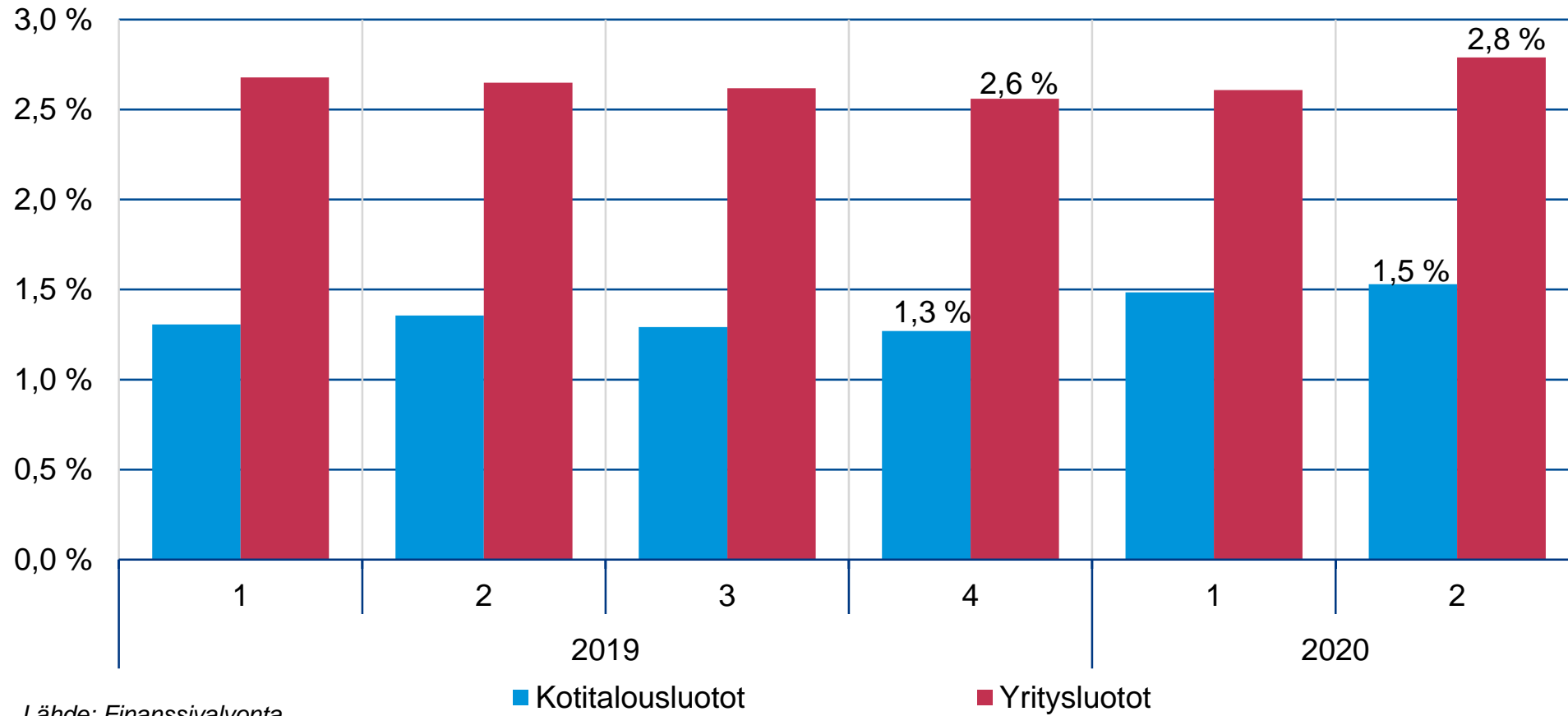
Sijoitustappiot ja arvonalentumiset heikensivät pankkisektorin liike tulosta – peruspankkitoiminta kärsinyt koronapandemiasta toistaiseksi hyvin vähän

Lähde: Finanssivalvonta

Järjestämättömissä saamisissa ei toistaiseksi merkittävää kasvua

Suomalaispankkien järjestämättömät kotitalous- ja yritysluotot

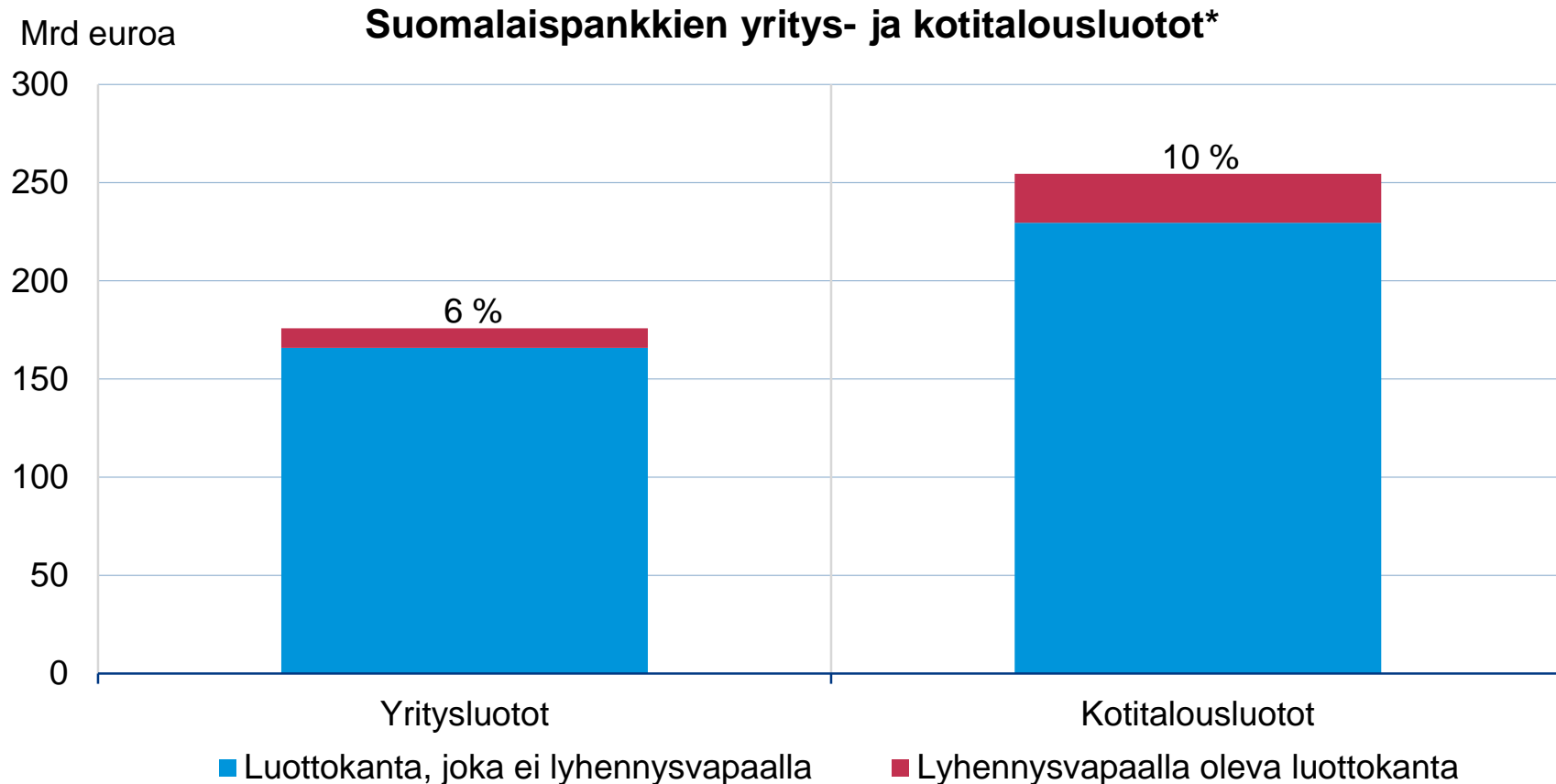

Lähde: Finanssivalvonta

■ Kotitalousluotot

■ Yritysluotot

Koronapandemiaan liittyvä epävarmuus ja lyhennysvapaat heikentävät näkyvyyttä luottoriskeihin

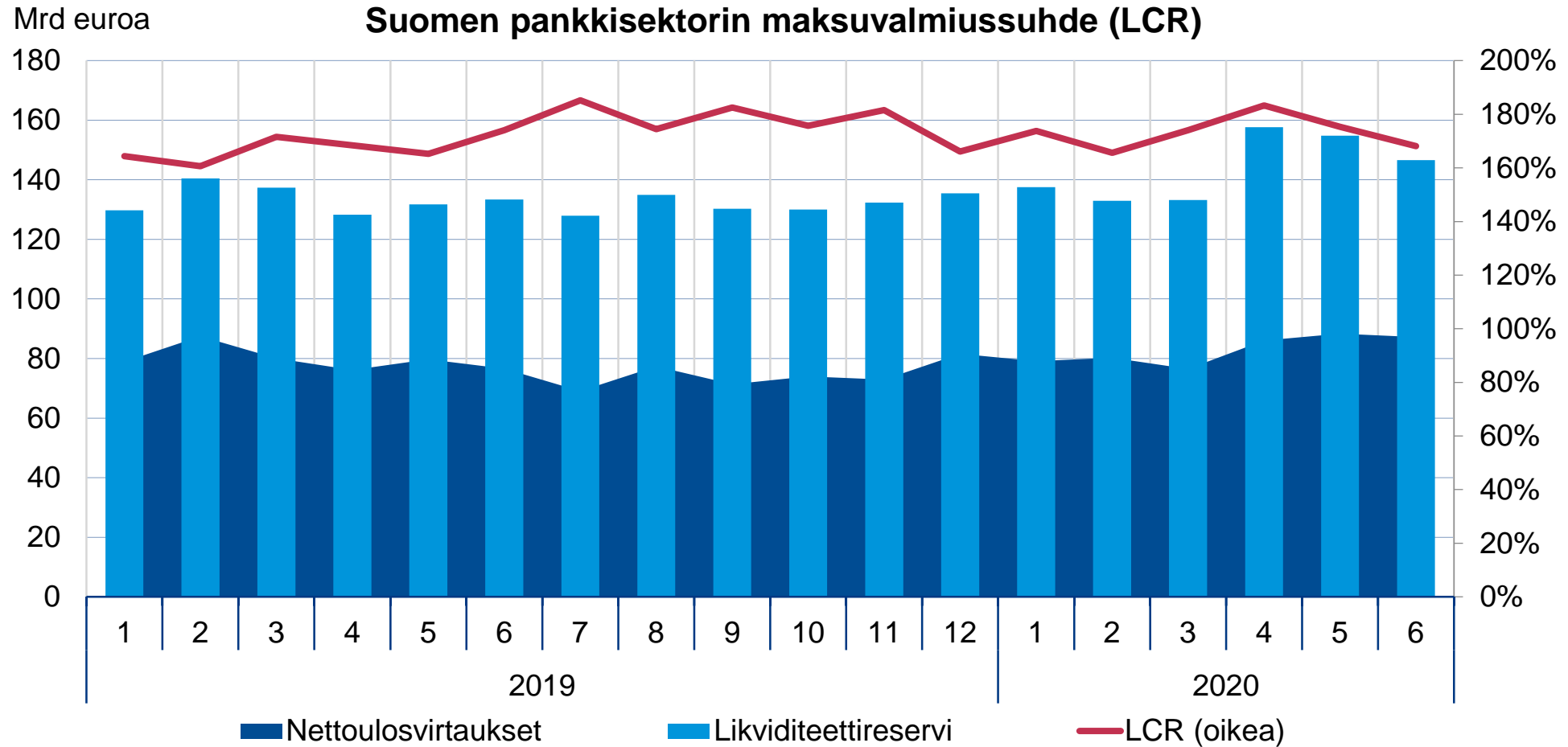

- Lyhennysvapaita myönnetty 35 mrd. euroa ja näistä suurin osa päättyy viimeistään alkuvuonna 2021

Lähde: Finanssivalvonta

* Sis. pankkien ulkomaille myöntämät luotot.

Pankkisektorin maksuvalmius pysynyt vahvana rahoitusmarkkinoiden häiriöistä huolimatta

Lähde: Finanssivalvonta

Finanssipalvelut koronatilanteessa

Pankkipalvelujen tarjonta osittain heikentynyt koronan aiheuttamien rajoitusten vuoksi

- Pankkipalveluita yleisesti ottaen hyvin saatavilla mutta konttoripalveluita rajoitettu tilapäisesti
 - Konttoripalveluiden rajoitukset vaikuttavat lähinnä laskun maksuun ja käteisen saatavuuteen konttorissa
 - Rajoitukset heikentäneet pankkipalveluiden saatavuutta erityisesti sellaisten asiakasryhmien osalta, jotka eivät pysty käyttämään digitaalisia palveluita
 - Asiakaspalvelutilanteissa korostuvat hyvän pankkitavan periaatteet ja informointi konttoripalveluita korvaavista asiointitavoista
- Sähköinen maksaminen lisääntynyt entisestään
 - Sähköiset palvelut ovat toimineet hyvin koronapandemian aikana
 - Kuluttajien käyttäytyminen muuttunut koronan myötä – käteisen käyttö vähentynyt
 - Lähimaksu on nyt yleisin maksutapa kaupan kassalla
 - Verkkokaupan kasvu päivittäisasioinnissa lisää sähköisen maksamisen suosiota
 - Myös mobiilimaksuissa kasvua

Pankkien menettelytavat asiakastietojen päivittämisessä

- Finanssivalvonnalle on tullut useita yhteydenottoja kevään ja kesän 2020 aikana asiakkaiden tuntemistietojen päivittämisestä.
 - Erytisen paljon yhteydenottoja ovat aiheuttaneet vaatimukset ajantasaisten henkilöllisyyden todentamisasiakirjojen toimittamisesta.
 - Finanssivalvonta antoi asiaa koskevan valvottavatiedotteen 30.7.2020.
- Asiakkaan tuntemistietojen päivittämisen tulee tapahtua riskiperusteisesti – päivitettävien tietojen tarpeellisuus on arvioitava etukäteen.
 - Henkilöllisyyden todentamisasiakirjatiedon päivittäminen voidaan erottaa muusta tuntemistietojen päivittämisestä.
 - Tunnistamista ei tarvitse lähtökohtaisesti uusia esimerkiksi todentamisasiakirjan vanhentuuessa: asiakkaan henkilöllisyys on lähtökohtaisesti tieto, joka sinänsä ei tarvitse päivittämistä todentamisasiakirjan vanhetessa.
 - Asiakkaan henkilöllisyys todennetaan normaalisti pankkiasioinnin yhteydessä joko henkilöasiakirjasta pankkikonttorissa taikka sähköisesti asiakkaan vahvan tunnistamisen menetelmällä.
- Tarpeettomia pankkipalveluiden rajoituksia on vältettävä ja muistettava kohtuullisuus.
 - Rajoitusten tulee olla viimesijainen keino ja ennen rajoituksia on asiakkaaseen pyrittävä olemaan yhteydessä useammalla eri tavalla.
- Henkilöasiakkaan tuntemistietojen päivittämisessä olisi hyvä suosia ensisijaisesti etäkanavia, erityisesti korona-aikana.

Koronapandemia on heijastunut erityisesti matka- ja keskeytysvakuutuksiin – muissa vakuutuspalveluissa pieniä muutoksia

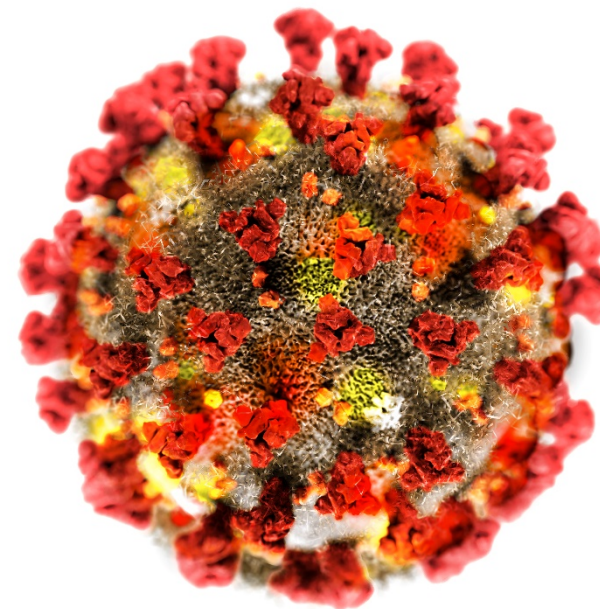
- Korona on otettu huomioon uusien henkilövakuutuksien myöntämisessä ja terveysselvityksissä.
 - Koronan johdosta vakuutusyhtiöt ovat lisänneet terveysselvityksiin kysymyksiä koronasta ja mahdollisesti on lykätty vakuutuksen myöntämistä kunnes korona on ohi.
 - Matkavakuutusten ehtoja on täsmennetty tilapäisesti huomioimaan kohdemaiden koronatilanteet.
 - Yhtiöt ovat viestinnässään mm. verkkosivuillaan kertoneet, kuinka matkojen peruutukset ja matkasairaudet korvataan ulkomailla UM:n matkailusuosituksia mukailten.
 - Yritysten keskeytysvakuutusten kattavuus:
 - Keskeytysvakuutukset ovat perinteisesti edellyttäneet keskeytyksen liittyvän esinevahinkoon. Siten ne eivät yleensä korvaa pandemiasta aiheutuvia vahinkoja.
 - Keskeytysturvan kattavuus ei ole ollut kaikkien yrittäjien tiedossa.
 - Erimielisyydet keskeytysvakuutusten kattavuudesta ratkaistaan viime kädessä tuomioistuimessa, mutta ratkaisusuosituksen voi pyytää FINEltä.
- Koronapandemian aikana korostuu selkeän ja ajantasaisen informaation merkitys koskien asiakkaan oikeuksia ja vakuutuspalveluiden saatavuutta.

Yhteenveto

Suomen finanssisektori kestänyt toistaiseksi kohtuullisen hyvin koronapandemian – toimintaympäristö poikkeuksellisen epävarma

- Epävarmuutta luova koronapandemia ja talouden syvä taantuma edellyttävät toimijoilta valppautta ja riittävää riskienhallintaa.
- Valvontaviranomaiset jatkavat tehostettua valvontaa ja ovat varautuneet myös epäsuotuisiin kehityskulkuihin.

” *Kiitos.*

